1929

9. Etnografiska avdelningen.

Den vakanta assistentbefattningen vid avdelningen upprätthölls från årets början och t. o. m. den 9 juni av fil. d:r Sven E. Lovén. Den 10 juni inträdde den nye ordinarie museiassistenten fil. d:r Sigvald Linné i tjänstgöring. Han utnämndes den 10 april, men beviljades t. o. m. den 9 juni tjänstledighet i och för disputation för graden vid Göteborgs högskola samt för avslutande av i samband med hans disputation stående arbeten vid Göteborgs museums etnografiska avdelning. Såsom vikarier under semestrarna ha tjänstgjort d:r Lovén (som t. f. föreståndare) samt fil. kand. Ernst Manker (som t. f. museiassistent). D:r Sven Hedins medhjälpare i Mongoliet löjtnant Henning Haslund arbetade en tid på d:r Hedins bekostnad vid avdelningen, i det han uppmonterade det lamaistiska tälttemplet (i f. d. Valmuseet) samt gjorde en förteckning över dettas innehåll ävensom över resten av den till Konungen skänkta gåvan (se nedan). Vidare har professor F. Lessing, Kustos vid Staatliches Museum für Völkerkunde i Berlin, likaså på bekostnad av d:r Hedins expedition, c:a 14 dagar vistats vid avdelningen i egenskap av specialist för bestämning och värdesättning av lamaistisk-buddhistiska kultföremål.

Föreståndaren har under året bl. a. utvidgat avdelningens förbindelser med utländska museer samt besvarat förfrågningar rörande samlingarna m. m. Särskilt åt korrespondensen med forskare i utlandet, vilken synes växa för varje år, har han måst ägna en högst avsevärd tid. Upprepade gånger har han för skolklasser eller andra studerande demonstrerat delar av samlingarna. Han har vidare på anmodan av Byggnadsstyrelsen gjort ganska tidskrävande undersökningar i samband med avdelningens lokalfråga. Under semestern har han gjort studier i de etnografiska museerna i Köpenhamn, Leiden, Paris och Dresden. Tyvärr har det under året ej blivit någon tid över för honom till produktivt vetenskapligt arbete, i varje fall ej till utarbetande av publikationer.

Museiassistenten har huvudsakligen varit sysselsatt med löpande ärenden. Han har dessutom företagit katalogiseringsarbeten av mindre samlingar samt påbörjat bestämning och katalogisering av en stor arkeologisk samling från Costa Rica

och västra Panama, vilken inköptes av professor Hartman under hans amerikanska resa 1913—14. Vidare har han organiserat museets fotograferingsarbeten samt katalogiserat en samling fotografier, tagna av honom under prof. E. Nordenskiölds expedition till Panama och Colombia 1927. Han har deltagit i förarbetena till den nedan nämnda utställningen i Liljevalchs konsthall samt utfört demonstrationer av avdelningens skådesamlingar för skolklasser och enskilda. Under sin semester har han idkat studier i Museum für Völkerkunde i München och i Berlin.

D:r Lovén har i första hand ägnat sig åt katalogiseringsarbeten och bestämning av föremål. Han har sålunda avslutat katalogiseringen av den av direktör A. E. Paulson 1923 skänkta stora och viktiga arkeologiska samlingen från södra Mexiko. Den upprättade katalogen omfattar, förutom teckningar och fotografier, 220 maskinskrivna helsidor. Vidare har d:r Lovén författat en översikt av avdelningens samlingar (i manuskript) samt ofta demonstrerat de utställda delarna av dessa för skolklasser och andra besökare.

Fil. kand. E. Manker har bl. a. katalogiserat diverse smärre samlingar. I augusti besökte han nomadiserande skogslappar i trakten av Vittangi och hemförde från dem ett värdefullt fotografiskt material.

Museibiträdets tid har till stor del upptagits av brevskrivning efter diktamen. Hon har även renskrivit kataloger och etiketter, märkt om föremål i äldre samlingar, ordnat fotografier, böcker och tidningsurklipp samt deltagit i konserveringsarbetena.

Vaktmästarna ha utfört konserveringsarbeten (bl. a. den varje vår återkommande, mycket tidsödande tillsynen för mal), snickeriarbeten samt omnumrering av de många lådorna med magasinerade samlingar. Vid svårare lagning och rekonstruktion av keramik ha de erhållit hjälp av en yrkesmässig gipsgjutare. De deltogo i arbetena vid avdelningens utställning i Liljevalchs konsthall och uppmonterade där bl. a. det till Konungen skänkta tälttemplet. Vid visningarna för allmänheten i Vallingatan 1 ha de tjänstgjort som vakter. Extra vaktmästaren G. Nykvist har biträtt assistenten vid fotografering samt även självständigt utfört talrika fotograferingar, såväl för katalogiseringsarbetet som för forskares räkning.

I fält arbetar fil. lic. Sten Bergman under sin expedition till Kurilerna även för avdelningen, i det han åtagit sig att för mecenatmedel bl. a. samla hos de å nämnda ögrupp boende ainu. I december avreste löjtnant Gösta Moberg till Franska Nordafrika för att för avdelningens räkning komplettera de samlingar, han hopbragte åren 1924—1926, bl. a. hos tuareggrupper, som han ej hade tillfälle att besöka under sin förra resa.

Ett företag i fält, som säkerligen kommer att få en oerhörd

betydelse för avdelningen, är den utvidgning, som d:r Sven Hedin under årets senare hälft kunnat göra av sin stora centralasiatiska expedition genom de 500,000 kronor, vilka för etnografiska samlingar och studier i Mongoliet ställts till hans förfogande av herr Vincent Bendix i Chicago. Av denna summa får, tack vare d:r Hedin, hälften användas till förvärv för riksmuseets etnografiska avdelning, i första hand för anskaffande av lamaistiskt-buddistiskt material (eventuellt ett helt tempel med full inredning) men även för inköp av föremål, belysande de mongoliska nomadernas liv. Detta d:r Hedins nya företag, vid vilket fil. d:r G. Montell anställts som etnograf, kan förutsättas vara så allmänt bekant, att närmare detaljer om detsamma här kunna anses onödiga.

Avdelningen har under året fått mottaga följande *gåvor:*

Konsul Olof Hanson i Prince Rupert, British Columbia, har genom förmedling av minister David Bergström översänt en synnerligen värdefull gåva, nämligen en över 9 meter lång totempåle från kwakiutl-stammen kitlope i British Columbia. Värdet av denna gåva — det finns endast några få så höga totempålar i europeiska museer — förhöjes ytterligare av de svårigheter, som varit förbundna med förvärvet av densamma. Det råder numera utförselförbud för totempålar i Canada, och först efter flera års förhandlingar med myndigheterna fick konsul Hanson tillstånd att för riksmuseets räkning exportera en sådan. Och när det officiella tillståndet väl var vunnet, hade konsuln mycken möda att förvärva indianernas samtycke till att detta minnesmärke över en händelse i stammens historia bortfördes. Samtidigt med pålen översände herr Hanson en indiansk legend, som vill förklara dess tillkomst och figurerna på densamma, samt några fotografier, av vilka ett visar pålen *in situ.* Genom tillmötesgående av generalkonsul Axel Ax:son Johnson hemfördes totempålen fraktfritt till Stockholm med en av rederiaktiebolaget Nordstjernans ångare. Den uppsattes i april å museigården i Vallingatan 1, och hade Byggnadsstyrelsen vänligheten att ombesörja uppställningen, vilken därigenom kunde ske efter taxa, som var betydligt lägre än den fria marknadens. Frampå hösten kläddes pålen till skydd mot regn och kyla med bräder.

Ingenjör Åke Sjögren, avdelningens gynnare sedan 35 år tillbaka, har även under detta år överlämnat några värdefulla gåvor. Sålunda har han skänkt 2 rikt ornerade föremål av guld samt 5 av brons från Ashanti. De båda förra, avsedda att bäras på bröstet, äro en miniatyrstol och en rund, sköldformig platta med hög »sköldbuckla». Stolen (tronen) är i Ashanti och på Guldkusten sedan gammalt ett av konungens eller storhövdingens förnämsta emblem. Den runda plattan har burits som legitimeringstecken av en konungs eller storhövdings budbärare. Bronssakerna, s. k. guldvikter (begagnade som vikter vid handel

med guld), utgöras av små gjutna människo- och djurfigurer. I gåvan ingå även några vackert arbetade metallföremål från Främre Indien, nämligen en beteldosa och 2 armringar av silver samt 2 tåringar av mässing; vidare ett tvåsträngat musikinstrument (*rehab*) från bataker på Sumatra. Från Malakka-halvön har ingenjör S. förärat en skulpterad gravvård av sten, vilken ursprungligen stått 25 eng. mil från Johore-flodens mynning. Den restes under 1600-talets förra hälft över en i strid med buginesiska sjörövare fallen Johore-sultan.

Direktör A. E. Paulson, New York, har förärat 32 figuramuletter av sten (jadeit m. m.) samt 70 pärlor, många olika typer, av sten och snäckskal. Samtliga äro funna i ett gravfält vid San Juan Yucuita i staten Oaxaca, Mexiko, och torde de flesta vara mixtekiska. Detta material kompletterar på ett utmärkt sätt dir. Paulsons tidigare storartade gåva från dessa trakter.

Med. d:r Richard Hogner, som under det sista decenniet undan för undan sänt avdelningen gåvor och som under året hemkommit från sin fleråriga vistelse i Navaho-territoriet i Arizona, har kompletterat sina förut överlämnade samlingar med etnografiskt och arkeologiskt material från Navaho-territoriet. Det förra omfattar 14 kopior av navaho-sandmålningar, noggrant och vackert utförda på papper av d:r H:s son artisten Nils Hogner, samt 8 av de för navahoerna typiska silversmyckena, delvis besatta med turkoser. Den vetenskapligt värdefullaste gåvan är emellertid ett stort antal smärre arkeologiska föremål — särskilt märkas en mängd ovanligt små stenpärlor samt hängprydnader av jadeit — framgrävda av d:r H. och hans son vid Klag-E-Toh i Arizona. Trots sina 77 år arbetade H. en lång tid flera timmar dagligen med spade och såll. En del resultat av hans grävningar jämte annat av honom samlat material, som han också tänker förära riksmuseet, är ännu kvar i Arizona.

Konsul J. G. Wibom har skänkt ett 100-tal smärre arkeologiska föremål från nedre Egypten, utgörande ett urval goda typexemplar ur en av honom och hans fru under året gjord samling vid sjön Karun i provinsen Fajum. Gåvan omfattar sågar, spjut- och pilspetsar m. m. av sten samt några, i förhållande till stensakerna, yngre föremål av brons och glas. Av särskilt intresse är ett vackert slipat litet klubbhuvud av sten, av en från Melanesien och Sydamerika välkänd typ.

Herr Einar Ericsson, bosatt i La Cumbre nära Cali i Colombia, har skänkt en kalebass för kalk till cocatuggning samt 14 arkeologiska föremål, övervägande stenredskap. De senare ha ett icke obetydligt vetenskapligt värde på grund av den ännu ofullständiga kännedomen om Colombias arkeologi.

Vid cirkus Hagenbecks besök i Stockholm överlämnade dess

direktion genom den vid cirkus anställde somali-scheiken HERSI EGG 4 föremål från Brittiska Somaliland: 1 större matta, 1 korgflaska för förvaring av durra, 1 sköld och 1 dolk med ornerade silverbeslag på skidan. Scheiken överlämnade gåvan i Vallingatan 1 i spetsen för hela sin trupp.

Friherre BROR VON BLIXEN-FINECKE, Arusha, Tanganjikaterritoriet, har genom greve ERIC VON ROSEN skänkt 4 yxor av blodstensmalm, funna i Ituriskogen i östra Belgiska Kongo.

Nob. ANTONIO MORDINI, Barga (Lucca) har översänt 5 fragment av s. k. *tangas*, triangulära och genom målning dekorerade små lerplattor från Marajo-ön vid Amazonflodens mynning. Tangas, vilka tjänstgjorde som kvinnodräkt (blygdskört), brukades av de på nämnda ö boende indianerna, vilka efter européernas ankomst snart utrotades av dessa. Marajo är den enda hittills kända fyndplatsen för tangas, och kunna de räknas såsom tämligen sällsynta föremål i de etnografiska museerna utanför Amerika.

Fröken ELLEN VON PLATEN, Stockholm, har, genom professor J. G. ANDERSSON, skänkt 1 föremål från Indien och 3 från Afrika, bland dem en rund sköld av krokodilhud, troligen från något nilotiskt folk.

Enstaka föremål ha vidare skänkts av följande personer:

fröken DISA LIND, Stockholm, en träskulptur (antagligen en förfäders- l. gudabild) från Nederländska Indien. Den är förvärvad på Bali, men härrör sig förmodligen från någon ö i närheten av Nya Guinea;

general C. E. NATHORST, gendarmerichef på Filippinerna, har genom direktör J. L. NATHORST överlämnat ett matbestick, tillverkat av filippinska infödingar;

professorskan HEDVIG LINDMAN en kam från coroados-indianer i Matto Grosso, Brasilien;

herr CARDALE LUCK, Kenya-kolonien, en intressant suspensoirinrättning för omskurna gossar från trakten av Kitale, öster om Mt Elgon, ett hittills endast från några få håll i Afrika känt föremål. Det finns emellertid förut i avdelningens samlingar, i det att dylika, dock av något avvikande konstruktion, förvärvades av föreståndaren 1920 i Kitosch sö. om Elgon;

d:r SELIM BIRGER 3 sedlar, utgivna av Styrelsen för danska kolonierna i Grönland.

Gåvor till fotografisamlingen:

D:r AMANDUS JOHNSON, Philadelphia, har genom dir. AXEL PALMGREN överlämnat 174 st. av honom under hans etnografiska expedition till Angola 1922—1924 tagna fotografier (bland dem en hel del större, 16 × 20,5 cm.). Detta är ett för avdelningen mycket värdefullt förvärv, enär den hittills ej ägt något bildmaterial från Angola.

Generalkonsul C. J. HEDEMANN, Honolulu, har förärat 21

st. stora fotografier jämte kataloger över sin till The Honolulu Academy of Arts skänkta stora vapensamling från Kina, Malajiska öarna, Formosa, Japan, Korea, Indien, Persien, Afrika m. m.

Kapten AXEL ONSUM, Oslo, har skänkt 2 förstoringar (53 × 70) av fotografier av bushmanskvinnor, den ena bevisligen över 100 år gammal och med ovanligt stark steatopygi.

D:r SELIM BIRGER har skänkt 38 fotografier från Runö, de flesta tagna av lektor E. HEMMENDORFF, och professor J. G. ANDERSSON 11 fotografier av avdelningen tillhöriga, med kaurisnäckor prydda föremål.

Fotografisamlingen har vidare utökats genom gåvor av: herr E. ERICSSON, La Cumbre, Colombia; d:r W. SCHNEIDER, Dresden; konsul OLOF HANSON, Prince Rupert; missionär E. KARLMAN, Belgiska Kongo; professor J. P. B. DE JOSSELIN DE JONG, Leiden; Trocadéromuseet, Paris; dir. A. PALMGREN och fotograf B. NORBERG, Stockholm.

D:r S. LINNÉ har för kopiering till förfogande ställt ett 80-tal negativ, tagna av honom under prof. E. NORDENSKIÖLDS expedition till Panama och Colombia 1927. På samma sätt har fil. lic. L. TH. HYLLANDER för kopiering lånat avdelningen av honom i Kabylien och Tunis 1928 tagna negativ.

Gåvor till biblioteket:

Genom förmedling av d:r A. V. KIDDER, Andover, Mass., har avdelningen erhållit publikationer från Phillips Academy, Department of Archaeology, i Andover samt en större, synnerligen värdefull publikationsserie från en annan amerikansk institution (för att undvika skapande av prejudikat önskar denna vara okänd). Från Smithsonian Institution har inkommit Annual Report of the Bureau of American Ethnology 43 och 44 samt Bulletin 84, 86, 88, 89, 90, 92. The Government Press i Freetown, Sierra Leona, har översänt 9 volymer av Sierra Leone Studies. Direktör ARVID SOHLMAN har bl. a., för att användas till byte, förärat ytterligare 3 ex. av hans och A. B. Familjebokens ståtliga edition av Hj. Stolpes »Collected Essays in Ornamental Art» (Sthlm 1928). D:r S. LINNÉ har skänkt sin gradualavhandling samt 11 andra arbeten över amerikansk arkeologi och etnografi. Bokgåvor ha även överlämnats av följande personer och institutioner: professor C. G. SANTESSON, fil. lic. L. TH. HYLLANDER, fil. d:r WALTER KAUDERN, professor G. LINDBLOM, professorskan HEDVIG LINDMAN, professor J. A. LUNDELL, d:r G. MONTELL, d:r G. GRANT MACCURDY, New Haven, med. d:r ALFRED MARTIN, Bad-Nauheim, d:r ALFRED MÉTRAUX, Tucumán, professor O. PERTOLD, Prag, professor O. RECHE, Leipzig, herr TRISTAN TZARA, Paris, d:r J. MATASOVIĆ, Zagreb, och professor MAX UHLE, Quito, Kungl. Livrustkammaren, Nordiska Museet, Tekniska museet, Kungl. utrikesdepartementet, Göteborgs museum, Lunds universitets geografiska institution, Kulturhistoriska mu-

seet i Lund, Malmö museum, Örebro läns museum, University of California, Berkeley, Bernisches Historisches Museum, Bern, Museum für Völkerkunde, Hamburg, Rijks Ethnographisch Museum, Leiden, University of Washington, Seattle, Arkeologiska museet i Kertsch, Museet i Saratov, Kommittéen för 5. Thule-expeditionen, Köpenhamn, National Academy of Sciences, Washington, samt Franska kolonialministeriet i Paris.

Cefen för Svensk-internationella pressbyrån fil. d:r BÖRJE BRILIOTH har även detta år översänt artiklar av etnografiskt innehåll ur utländska tidningar.

Penningdonationer:

Framlidne friherre CARL VON PLATEN († den 27 febr. 1929) har i sitt testamente till avdelningen donerat 10,000 kronor till bildande av en fond, benämnd Carl von Platens fond. Den skall förvaltas av vetenskapsakademien. Fondens medel må användas till komplettering av samlingarna eller till utgivande av publikationer (dock ej till författararvoden), rent vetenskapliga eller populärvetenskapliga, avsedda att i vårt land sprida kännedomen om och intresse för den allmänna etnografien.

Major THEODOR JAKOBSSON har skänkt 1,000 kronor att av löjtnant G. MOBERG användas till förvärvande av etnografiska föremål i Sahara, bl. a. från tuareggrupper, som ej äro representerade i de samlingar, vilka herr MOBERG härom året tillförde avdelningen.

Föreningen Riksmusei Vänner har överlämnat 223: 61 kronor.

Vidare må här även nämnas, att föreståndaren ur statsanslaget för utgivande av lärda verk m. m. erhållit 500 kronor såsom understöd till fortsatt utgivande av »Riksmuseets etnografiska avdelning, Smärre meddelanden». För n:r 8 av denna serie (se nedan) har greve ERIC VON ROSEN bekostat översättningen till engelska samt hälften av tryckningskostnaderna.

Inköp under året:

av d:r TH. WESTRINS sterbhus 1 zapotekiskt gravkärl av mindre vanlig typ;

av sjuksköterskan fröken VERNA HAGMAN 2 guldringar från Abessinien. Fröken H., som där tjänstgjort vid ett sjukhus, erhöll ringarna av kejsarinnan Zauditoo. Sådana ringar finnas numera endast i den kejserliga skattkammaren eller hos de rika lydfurstarna. De användes förr som betalningsmedel men brukas numera blott som vänskänker eller nedsmältas för omarbetning till prydnader etc.;

av fil. lic. L. TH. HYLLANDER 16 föremål, av honom insamlade i Egypten, Palestina och Transjordanien. Förtjänt ett särskilt omnämnande är ett mjölkkärl av täljsten från en bisjarinstam i trakten av Assuan;

på auktion efter häradshövding LILLIEHÖÖK ett blåsrör med

pilar från Borneo samt på auktion efter kammarherre C. WÄSTFELT en stor trumpet (elefantbet) från Kongo.

För fotografisamlingen ha inköpts 50 st. fotografier över nomadiserande skogslappar i trakten av Vittangi (Jorvajärvi m. fl. platser), tagna av fil. kand. E. MANKER.

Biblioteket har också utökats genom inköp, och må här särskilt nämnas 64 band av »Globus» samt 46 volymer av Journal of The African Society, vilken senare även detta år erhållits med 25 % rabatt. Bortsett från några enstaka volymer, vilka nästan äro utgångna och därför betinga mycket högt pris, äger avdelningen nu denna tidskrift från dess början och t. o. m. år 1927. Dessutom ha ytterligare ett 40-tal arbeten inköpts.

Depositioner:

H. M. Konungen har såsom deposition överlämnat det till honom av Sin Tjin Gegen Khan i Karaschar i provinsen Hsin-Tschian med anledning av d:r SVEN HEDINS expedition skänkta buddistisk-lamaistiska tälttemplet, som hemförts av löjtnant H. HASLUND.

De viktigaste föremålen i templet, vilket till sin konstruktion är av samma slag som dessa mongoliska nomaders (torgoter) bostadsjurtor, äro i stort sett följande: ett med sidenbrokad täckt altare, försett med bl. a. en bild av Maitreya (mong. Maidari), den kommande Buddha — lamaismens Messias — samt med offerkärl och lampor av silver. På ömse sidor om altaret hänga tempeltavlor med bilder av olika gudomligheter m. m. På ena sidan om altaret har lamaprästen sin plats, och på ett bord framför honom finnas åtskilliga för lamaismen typiska attribut, såsom bönekvarnar, heliga skrifter, en kanna med heligt vatten o. s. v. På motsatta sidan av tältet stå lådor, på vilka ligga rituella musikinstrument, som användas vid gudstjänst eller som ackompanjemang till böneläsandet. Bland dessa märkas trummor, cymbaler och trumpeter, av vilka senare en förfärdigats av en 16-årig flickas lårben. I de ovan nämnda lådorna packas föremålen, när nomaderna flytta för att söka nya betesmarker åt boskapshjorden. Utom dylika flyttbara helgedomar finnas fasta sådana, verkliga tempel, som äro byggda av sten, soltorkat tegel eller mera sällan av trä.

Till tälttemplet höra 4 i vax utförda mongoler i naturlig storlek, som d:r HEDIN låtit göra i Stockholm efter av löjtnant HASLUND tagna fotografier. De äro påklädda till gåvan hörande dräkter och föreställa en lama välsignande en pilgrim, en annan pilgrim, som redan haft audiens, samt templets städerska, som även sörjer för prästens materiella behov. I gåvan ingick dessutom en del föremål ur det profana livet, t. ex. en synnerligen förnämlig sadelmundering med rika silverornament, diverse dräkter (för vilka ytterligare 2 vaxdockor blivit gjorda), redskap m. m.

Tälttemplets största värde ligger däri, att det är den första

kompletta, ett organiskt helt bildande tempelinredning, som nått vägen utanför den buddistisk-lamaistiska världen. Det är sålunda unikt i sitt slag.

Denna gåva väckte så stort allmänt intresse, att det visade sig önskvärt, att templet åtminstone under en kortare tid kunde visas för allmänheten och detta så mycket mera som Konungen själv, när han tog detsamma i betraktande i Vallingatan 1, uttryckte en önskan härom. Då det emellertid ej var möjligt att utställa tälttemplet i avdelningens trånga och överfyllda lokaler beslöts — sedan Konungen, vetenskapsakademien och styrelsen för Liljevalchs konsthall därtill givit sitt samtycke — att detsamma skulle utställas i konsthallens skulpturhall. Då emellertid Konungens deposition ej ensam kunde fylla skulpturhallen, utökades utställningen med lamaistiska föremål, utvalda ur i avdelningen redan befintliga samlingar från Mongoliet och Tibet. Dessa samlingar äro d:r TH. WULFFS från trakten av Kalgan, redaktör J. M. OLLÉNS och missionär MAGNUS JOHANSSONS från Svenska Mongolmissionens arbetsfält i samma område samt d:r S. HEDINS från Tibet. Enstaka föremål, som skänkts till avdelningen av professor J. G. ANDERSSON och Kinakommittéen, kompletterade detta utställningsmaterial. Utställningen hölls öppen från den 7 t. o. m. den 15 december. Den besöktes av omkr. 2,500 personer. Efter densammas slut måste tälttemplet nedpackas och magasineras i Vallingatan 1. Genom tillmötesgående av Nordiska museet undergingo dessförinnan samtliga i templet ingående textilier desinfektion till självkostnadspris i museets desinfektionsugn. Etnografiska avdelningen äger ju tyvärr icke någon sådan.

Ytterligare ett par depositioner äro att notera, i det att Nordiska museet överlämnat tvenne sådana om resp. 12 och 14 föremål, bestående av etnografica från Kina och Australien.

Bland forskare och studerande, som under året besökt avdelningen, märkas följande:

Utländska: chefen för The Museum of American Indian i New York d:r G. HEYE (mellanamerikansk arkeologi och nordamerikansk etnografi), miss F. DE LAGUNA, Columbiauniversitetet, New York (nordasiatisk och lapsk ornamentik), professor F. LESSING, Berlin, och löjtnant H. HASLUND (buddistiskt-lamaistiskt material), cand. juris C. KJERSMEIR, Köpenhamn (primitiv konst), herr A. W. CARDINALL, province commissioner i The Northern Territories of the Gold Coast (afrikanskt material). Samlingar i allmänhet ha studerats av furst LOUIS TROUBETSKOI, Milano, souschefen vid Trocadéromuseet i Paris G. H. RIVIÈRE samt amanuensen vid samma museum ELIZABETH DIJOUR, professorn sir FREDERICK HOPKINS, lady J. HOPKINS och fröken J. HOPKINS, Cambridge, professor HARVEY CUSHING, Harvarduniversitetet, d:r AMANDUS JOHNSON, Philadelphia, kongressman

Carl R. Chindblom, Chicago, och herr Vincent Bendix, Chicago.

Inhemska: H. K. H. Kronprinsen (buddistisk-lamaistisk konst), professor J. G. Andersson (d:o), herr Josef Alm (vapen), amanuensen Gösta Berg (redskap för smörberedning), fil. d:r G. Bolinder (diverse samlingar), fröken M. Boudin, Göteborg (battik), fil. kand. Harald Carlsson, Uppsala, och konsul Knut Bengtson, Stockholm (båttyper från Söderhavet m. m.), professor V. Carlheim-Gyllensköld (tegel och kakel med hänsyn till deras dimensioner), fröken Estrid Erikson och konstnären Nils Fougstedt (konstindustriella föremål), fil. mag. S. Fridén, Sigtuna (samlingar i allmänhet), bibliotekarien C. F. Hennerberg (fonogram), fil. d:r R. Jirlow (Sibirien), missionär Magnus Johansson och missionssekreterare A. Friberg (Mongoliet), chefredaktören fil. d:r Helmer Key (Centralamerika), grosshandlare Knut Knutson (Kamerun), fil. kand. Tore Leth (afrikanska fiskredskap), regissören fil. lic. Per Lindberg (afrikansk skulptur och musik), generalkonsul E. Lindquist, Sidney (samlingar i allmänhet), fil. lic. Einar Malm (Nordamerika), fil. stud. Erik Mesterton (primitiv konst och samlingar i allmänhet), fil. d:r G. Montell (Amerika och Mongoliet), amanuensen A. Oldeberg (afrikansk järntillverkning m. m.), fil. lic. N. Palmgren (buddistisk-lamaistisk konst), f. d. flaggmaskinisten E. Rydbeck (Vanadissamlingen), fil. stud. Stig Rydén, Göteborg (Sydamerika), tonsättaren Björn Schildknecht (fonogramarkivet), fil. stud. Yvonne Schmidt, Göteborg (Sydamerika och Afrika), fil. kand. Herluf af Trolle (totemism). Bland andra personer, som i studiesyfte eller för rådfrågning etc. besökt avdelningen, märkas professor Hans W:son Ahlmann, intendenten Torsten Althin, envoyén C. G. Anderberg, fältflygaren Gösta André, fil. lic. Bengt Bergman, professor Ivar Broman, konstnären Ossian Elgström, docenten G. Grönberg, d:r Sven Hedin, d:r David Hummel, d:r Richard Hogner, överste G. Hyltén-Cavallius, intendenten G. J:son Karlin, d:r Walter Kaudern, herr F. A. Larsson, Kalgan, d:r K. E. Laman, greve Eric von Rosen, d:r Otto Smith, Karlshamn, fru Ida Trotzig och fru Ingeborg Walberg, f. von Düben, Gränna.

Nämnas må vidare att Riksmusei Vänner den 28 november sammanträdde i Vallingatan 1, varvid det till Konungen skänkta, i f. d. Valmuseet uppsatta tälttemplet demonstrerades av föreståndaren och assistenten. Sammankomsten besöktes av ett 60-tal personer. Vid ett annat tillfälle besågs templet av c:a 15 av Svenska Mongolmissionens missionärer och tjänstemän.

De föreläsningar i afrikansk geografi och etnografi, som planerats av rektor P. E. M. Fischier och Stockholms Borgarskola och vilka med akademiens samtycke, mot Borgarskolans bestridande av alla kostnader, skulle tagit sin början under hösten

i avdelningens lokal vid Västra Trädgårdsgatan, ha uppskjutits till vårterminen 1930.

I likhet med föregående år har skådesamlingen i Vallingatan 1 varit tillgänglig för allmänheten helgfria tisdagar och fredagar kl. 1—3 e. m. samt afrikanska avdelningen i Västra Trädgårdsgatan 10 onsdagar kl. 12—3 och söndagar 1—4 e. m. (samtliga dagar fritt inträde). Antalet besökande under året har varit 5,425, vilka fördela sig på Vallingatan och V. Trädgårdsgatan med resp. 3,655 och 1,770. Att den förra lokalen erhållit så mycket flera besökande, beror säkerligen på det intresse, som totempålen vid sin ankomst väckte hos allmänheten. När den sålunda utom de ordinarie visningstiderna hölls tillgänglig en enda söndag i april kl. 1—3 e. m., infunno sig 530 personer.

Under året utgivna publikationer, vilka författats av vid avdelningen anställda personer eller, helt eller delvis, behandla densammas samlingar, äro följande:

Linné, S., Darien in the past. The archaeology of Eastern Panama and North-Western Colombia. Göteborgs kungl. vetenskaps- och vitterhets-samhälles handlingar. Femte följden. Ser. A. Bd 1. N:r 3. Göteborg 1929. VIII+318 s.

Manker, E., Bland Kristallbergens folk. Bilder ur Etnografiska riksmuseets arkiv. Stockholm 1929. 176 s.

Montell, G., Dress and ornaments in ancient Peru. Archaeological and historical studies. Göteborg 1929. VI+262 s.+ Appendix (1 s.+3 pl.).

Rosen, Eric von, Did prehistoric Egyptian culture spring from a marsh-dwelling people? Riksmuseets etnografiska avdelning. Smärre meddelanden n:r 8. Stockholm 1929. 20 s.

Vidare må nämnas att d:r S. Lovén skrivit en artikel om etnografiska avdelningen i Sweden, Bonnier's guide for tourists. Ed. by Axel Palmgren. Stockholm 1929, s. 424—436.

Gerhard Lindblom.